

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-педагогічної роботи
Олександр ПОЛОВКО

_____ 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Модернізаційні процеси в економіці країн Азії та Африки

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
освітньо-професійна програма	Міжнародні відносини та регіональні студії: сходознавство
вид дисципліни	обов'язкова
факультет	міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022/ 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«30» серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Баранова В.В., доктор економічних наук, професор кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

«29» серпня 2022 року, протокол № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Анатолій ПАРФІНЕНКО

(підпис)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії: сходознавство»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії: сходознавство»

Сергій ЛИМАН

(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2022 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Модернізаційні процеси в економіці країн Азії та Африки» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини та регіональні студії: сходознавство» підготовки магістра спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студентів комплексного уявлення про сутність складових економіки країни та їх характеристика; модернізаційні процеси в економіці; значення геополітичних процесів; роль регіональних організацій у міжнародній політиці та їх значення у формуванні сучасних стратегій, позицій, курсів провідних держав у вирішенні питань глобальних масштабів; набуття студентами знань щодо суті процесу економічної інтеграції.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

- формування наступних фахових компетентностей:

СК 1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК 3. Здатність аргументувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК 4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК 5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК 7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

СК 9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК 11. Здатність аналізувати ключові політичні, соціально-економічні та культурні проблеми розвитку країн Сходу.

1.3. Кількість кредитів – 5.

1.4. Загальна кількість годин – 150.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1–й	–
Семестр	
1–й	–
Лекції	
32 год.	–
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	–
Лабораторні заняття	
–	–
Самостійна робота	
102 год.	–
Індивідуальні завдання	
–	–

1.6. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

РН 1. Знати та розуміти природу, джерел та напрямів еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стану теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН 12. Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РН 15. Проводити експертний аналіз політичних систем, економік, культурних процесів азіатських та африканських країн та регіонів, їх зв'язків з Україною.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Економічна система та структура світового господарства

Економіка в структурі суспільства. Система економічних законів. Методи економічних досліджень. Поняття «світове господарство» та «світова економіка». Типи економічних систем та їх характеристика. Елементи системи світової економіки. Галузева структура світового господарства. Основні пропорції розвитку світового господарства.

Стадії економічного росту національних економік. Доіндустріальна стадія розвитку світового господарства. Індустріальна стадія та її етапи. Постіндустріальна стадія.

Система показників рівнів розвитку світового господарства. Валовий внутрішній продукт, валовий національний продукт та механізм їх визначення. Проблема тінізації економіки.

Тема 2. Модернізація: сутність, види, значення в сучасних трансформаційних зрушеннях та її ціннісний вимір

Основні теорії та підходи до розуміння «модернізаційні процеси». Періодизація становлення теорії модернізації. Загальні характеристики модернізації. Моделі здійснення системної трансформації. Особливості і роль політичної модернізації в сучасних трансформаційних зрушеннях.

Модернізація, постмодернізація та демодернізація (неоархаїзація), як фактор виникнення транзитної, незавершеної ситуації цивілізаційних зрушень. Характеристика їх складових елементів.

Тема 3. Становлення ринкових форм господарства країн Азії та Африки

Типи економічних систем у світі: країни з традиційною економікою, країни ринкового типу, країни з моделями змішаної економіки. Їх характеристика. Промисловий переворот країн як чинник змін.

Тема 4. Модернізаційний потенціал та чинники його формування країн Азії

Чинники формування національної економіки. Населення і трудовий потенціал. Формування ринку праці та його проблеми. Науково-технічні

основи економіки країн. Науково-технічний потенціал в країнах Азії (Китай, Японія, Ізраїль, ОАЄ, Сінгапур, Катар, Кувейт).

Тема 5. Модернізаційний потенціал та чинники його формування країн Африки

Науково-технічний потенціал в країнах Африки (ЮАР, Туніс, Алжир, Ангола). Природно-ресурсний потенціал країн Африки. Економічна оцінка природних ресурсів країн Африки.

Тема 6. Економічна характеристика країн Азії як основа модернізаційних процесів

Фінансово-кредитна система країн Азії. Трансформація грошово-кредитної політики країн Азії. Система економічного управління та регулювання. Внутрішні відмінності економічного розвитку країн.

Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Податково-бюджетна політика країн Азії. Бюджетний дефіцит та державний борг. Інструменти державної зовнішньоекономічної політики та зовнішньоекономічні зв'язки. Сучасний рівень розвитку економіки країн Азії. Тіньова економіка та її вплив на економічну безпеку країн Азії.

Тема 7. Економічна характеристика країн Африки як основа модернізаційних процесів

Фінансово-кредитна система країн Африки. Трансформація грошово-кредитної політики країн Африки. Внутрішні відмінності економічного розвитку країн регіону. Система економічного управління та регулювання.

Особливості економічного розвитку та загальна характеристика господарства. Податково-бюджетна політика країн Африки. Бюджетний дефіцит та державний борг. Інструменти державної зовнішньоекономічної політики та зовнішньоекономічні зв'язки. Сучасний рівень розвитку економіки країн Африки. Тіньова економіка та її вплив на економічну безпеку країн Африки.

Тема 8. Модернізація – сучасний тренд розвитку держав та суспільства

Модернізація державного управління країн Азії та Африки в умовах глобальної інтеграції. Вплив на умови взаємовідносин між державами. Рівні, форми та засоби модернізації державного управління.

Тема 9. Розвиток інтеграційних процесів країн Азії та Африки

Види міжнародних інтеграційних об'єднань: політико-економічні організації, торгово-економічні об'єднання, політичні союзи і військові блоки. Основні інтеграційні утворення Європи, Азії, Африки та Америки. Трансконтинентальні інтеграційні структури.

Найбільші інтеграційні об'єднання сучасного світу: Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА), Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). БРІКС (Бразилія, Росія, Індія, Китай, ПАР): потенціал та перспективи розвитку. Інтеграція на мега-, мета-, макро-, мезорівнях і створення відповідних міжнародних організацій. Переваги і недоліки різних форм інтеграційних об'єднань.

Тема 10. Сучасні проблеми та перспективи розвитку країн Азії та Африки

Постіндустріалізація як головна тенденція розвитку у сучасній світовій економіці. Інтернаціоналізація, глобалізація та транснаціоналізація господарської діяльності. Інтеграційні процеси в світовому господарстві. Глобальні проблеми світового господарства: екологічні виклики, міжнародна злочинність, нелегальна міграція, конфлікт цивілізацій тощо.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		сем.з	лаб.	інд.	с.р.	
<i>Тема 1.</i> Економічна система та структура світового господарства	14	2	2			10
<i>Тема 2.</i> Модернізація: сутність, види, значення в сучасних трансформаційних зрушеннях та її ціннісний вимір	14	2	2			10
<i>Тема 3.</i> Становлення ринкових форм господарства країн Азії та Африки	14	2	2			10
<i>Тема 4.</i> Модернізаційний потенціал та чинники його формування країн Азії	16	4	2			10
<i>Тема 5.</i> Модернізаційний потенціал та чинники його формування країн Африки	16	4	2			10
<i>Тема 6.</i> Економічна характеристика країн Азії як основа модернізаційних процесів	14	4				10
<i>Тема 7.</i> Економічна характеристика країн Африки як основа модернізаційних процесів	16	4	2			10
<i>Тема 8.</i> Модернізація – сучасний тренд розвитку держав та суспільства	12	2				10
<i>Тема 9.</i> Розвиток інтеграційних процесів країн Азії та Африки	18	4	2			12
<i>Тема 10.</i> Сучасні проблеми та перспективи розвитку країн Азії та Африки	16	4	2			10
Усього годин	150	32	16			102

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Економічна система та структура світового господарства	2
2	<i>Тема 2.</i> Модернізація: сутність, види, значення в сучасних трансформаційних зрушеннях та її ціннісний вимір	2
3	<i>Тема 3.</i> Становлення ринкових форм господарства країн Азії та Африки	2
4	<i>Тема 4.</i> Модернізаційний потенціал та чинники його формування країн Азії	2
5	<i>Тема 5.</i> Модернізаційний потенціал та чинники його формування країн Африки	2
6	<i>Тема 7.</i> Економічна характеристика країн Африки як основа модернізаційних процесів	2
7	<i>Тема 9.</i> Розвиток інтеграційних процесів країн Азії та Африки	2
8	<i>Тема 10.</i> Сучасні проблеми та перспективи розвитку країн Азії та Африки	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 1 «Економічна система та структура світового господарства»: <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати типи економічних систем. Навести приклади країн за відповідністю; - охарактеризувати стадії економічного росту національних економік; - розглянути та охарактеризувати систему національних рахунків; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	10
2	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 2 «Модернізація: сутність, види, значення в сучасних трансформаційних зрушеннях та її ціннісний вимір»: <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати теорії та підходи до розуміння «модернізаційні процеси»; - охарактеризувати глобальні проблеми світового господарства (з прикладами); 	10

	- підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань.	
3	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 3 «Становлення ринкових форм господарства країн Азії та Африки»: <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати промисловий переворот Англії, Франції, Німеччини: передумови, хід, наслідки; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	10
4	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 4 «Модернізаційний потенціал та чинники його формування країн Азії»: <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати чинники формування національної економіки країн Азії (за вибором здобувача вищої освіти); - здійснити економічну оцінку природних ресурсів країни Азії (за вибором здобувача вищої освіти); - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	10
5	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 5 «Модернізаційний потенціал та чинники його формування країн Африки»: <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати чинники формування національної економіки країн Африки (за вибором здобувача вищої освіти); - здійснити економічну оцінку природних ресурсів країни Африки (за вибором здобувача вищої освіти); - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	10
6	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 6 «Економічна характеристика країн Азії як основа модернізаційних процесів»: <ul style="list-style-type: none"> - порівняти трансформаційні зміни грошово-кредитної політики країн Азії (за вибором здобувача вищої освіти); - охарактеризувати можливість здійснення модернізаційних процесів (змін) в країнах Азії (за вибором здобувача вищої освіти); - проаналізувати вплив тіньової економіки на економічну безпеку країн Азії (за вибором здобувача вищої освіти); - виконати порівняльний аналіз бюджетного дефіциту та державного боргу країн Азії (за вибором здобувача вищої освіти); - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	10
7	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 7 «Економічна характеристика країн Африки як основа модернізаційних процесів»: <ul style="list-style-type: none"> - порівняти трансформаційні зміни грошово-кредитної політики країн Африки (за вибором здобувача вищої освіти); 	10

	<ul style="list-style-type: none"> - виконати порівняльний аналіз бюджетного дефіциту та державного боргу країн Африки (за вибором здобувача вищої освіти); - охарактеризувати можливість здійснення модернізаційних процесів (змін) в країнах Африки (за вибором здобувача вищої освіти); - проаналізувати вплив тіньової економіки на економічну безпеку країн Африки (за вибором здобувача вищої освіти); - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	
8	<p>Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 8 «Модернізація – сучасний тренд розвитку держав та суспільства»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконати порівняльний аналіз модернізаційних процесів (змін) державного управління країн Азії та Африки в умовах глобальної інтеграції (за вибором здобувача вищої освіти); - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	10
9	<p>Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 9 «Розвиток інтеграційних процесів країн Азії та Африки»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - підготувати наукову доповідь у вигляді презентації на тему: «Основні напрямки діяльності та ефективність ОБСЄ»; - скласти порівняльну таблицю інтеграційних об'єднань країн Азії та Африки, в якій розшифрувати аббревіатуру, вказати дату створення, основну мету та склад учасників; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	12
10	<p>Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 10 «Сучасні проблеми та перспективи розвитку країн Азії та Африки»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знайти 10 визначень терміну «глобалізація» та здійснити їх порівняльний аналіз; - визначте та охарактеризуйте глобальні цілі людства та проаналізуйте проблеми їх реалізації; - підготувати інформаційні повідомлення, презентації та виступи з вказаних питань. 	10
	Разом	102

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

7. Методи навчання

Метод навчання – це система регулятивних принципів і правил цілеспрямованої діяльності викладача та здобувача вищої освіти, які реалізуються через поєднання методичних прийомів виконання певного кола дидактичних завдань. Він забезпечує системне поєднання методів викладу й навчання. Метод викладу – це зумовлена загальним методом і дидактичним завданням система прийомів викладання. Метод навчання – це зумовлений методом викладу і досягнутим рівнем знань студента спосіб його навчально-пізнавальної діяльності, спрямований, на досягнення мети, поставленої викладачем і усвідомленої студентом, який реалізується через систему прийомів навчання.

Таким чином, методи навчання – це способи упорядкованої викладацької роботи і організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти щодо розв'язання навчально-виховних завдань.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні і практичні (аспект передачі і сприймання навчальної інформації); індуктивні та дедуктивні (логічний аспект); репродуктивні та проблемно-пошукові (аспект мислення); самостійної діяльності та роботи під керівництвом викладача (аспект управління умінням).

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

3. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усний, письмовий, лабораторно-практичний.

4. Логічні методи навчання – моделювання, абстрагування, аналізу і синтезу, формалізації, індуктивний, дедуктивний тощо.

До основних методів навчання, які використовуються під час вивчення дисципліни «Модернізаційні процеси в економіці країн Азії та Африки» відносяться:

Словесні методи навчання: лекційний метод, пояснення, інформаційне повідомлення, розповідь, бесіда, евристичні та ситуаційні завдання, дискусія, робота студентів з навчальною літературою (студент повинен бути готовим продовжити навчально-пізнавальну діяльність за межами аудиторних занять, володіти прийомами самостійного оволодіння знаннями, уміннями і навичками, вміти добувати необхідну інформацію з різноманітних джерел).

Наочні методи навчання ілюстрування (зображення, наочне пояснення); демонстрування (показ); самостійне спостереження, досліді.

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних, семінарських і практичних занять;
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу;
- контроль та оцінювання вмій вирішувати ситуаційні та евристичні задачі;
- контроль та оцінювання вмій проводити дослідження та презентувати їх.

Підсумковий контроль засвоєння матеріалу здійснюється по їх завершенню на основі проведення поточної контрольної роботи за темами. Завданням контролю є оцінювання знань, умій та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення тем.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- колоквіум;
- тестові завдання;
- виконання творчих завдань;
- розв'язування ситуаційних задач.

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих тем.

Критерії оцінювання поточного контролю

При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль у формі усного опитування та виступів студентів. Студент може отримати від 1 до 4 балів за кожну тему.

- усні відповіді на семінарських заняттях, розв'язування ситуаційних задач – 2 бали
- виконання творчих завдань, презентацій та виступів – 2 бали.

<i>Поточний контроль проводиться при вивченні кожної теми</i>	
3-4 бали	повне та впевнене виконання завдання, та виконання всіх видів завдань: усні відповіді на семінарських заняттях; розв'язування ситуаційних задач; виконання творчих завдань, презентацій (тестів) та

	виступів
1-2 бали	часткове виконання завдання, та/або виконання одного з видів завдань: усні відповіді на семінарських заняттях; розв'язування ситуаційних задач; виконання творчих завдань, презентацій (тестів) та виступів

Якщо здобувач вищої освіти з поважної причини (та у інших випадках, що не суперечать Положенню про організацію освітнього процесу в Харківському національному університеті ім. В.Н. Каразіна) був відсутнім на семінарських заняттях, то в нього є можливість отримати додаткові бали за умови виконання індивідуального завдання. Форма виконання – творче завдання на тему: «Порівняльна характеристика модернізаційних процесів країн Азії та Африки (країни за вибором здобувача вищої освіти)». При оцінці контрольної роботи враховується ступінь розкриття теми та відображення головного змісту, глибина опрацювання відповідних тематичних джерел інформації, вміння застосовувати теоретичний матеріал для вирішення практичних проблем, логічність викладу, здатність робити висновки з проведеного дослідження, відповідність технічного оформлення зазначеним нормам, якість підсумкової співбесіди або доповіді. Оцінка дається кожному з вказаних елементів виконаної роботи. Результати виконання контрольної роботи зараховується як відповідний модуль. Загальна кількість балів за виконання дослідження – 10. Бали враховуються в підсумковий результат вивчення дисципліни.

Також, у здобувача вищої освіти є можливість отримати додаткові бали з дисципліни через прийняття участі в науковій роботі – написання тез доповідей (5 балів) на конференції різних рівнів, написання статті (10 балів) у наукові фахові видання. Зазначена можливість виконується під керівництвом викладача з даної дисципліни.

Мінімальна кількість балів поточного контролю – не менш ніж 30 балів.

Максимальна кількість балів поточного контролю – не більше ніж 60 балів.

Обов'язковою складовою частиною навчального процесу є самостійне опрацювання відповідної наукової та спеціальної літератури, виконання контрольної роботи. Передбачена самостійну роботу з підручниками, посібниками, словниками, навчальною та довідковою літературою, інформаційними ресурсами мережі Інтернет.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Модернізаційні процеси в економіці країн Азії та Африки», режим доступу <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4358>

9. Схеми нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота											Разом	Екзамен	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	ПТК			
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	20	60	40	100

ПТК – підсумковий тестовий контроль передбачає 20 питань, за кожну правильну відповідь надається 1 бал

Шкала оцінювання

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна (максимальна) кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40 балів. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання – 10 балів

Теоретичне питання – 10 балів

Тестові питання – 20 балів

<i>Теоретичні питання</i>	
8-10 балів	повне та впевнене засвоєння програми курсу, знання основної і додаткової літератури, вміння аналізувати й узагальнювати матеріал, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією, а також відповіді без граматичних та стилістичних помилок, тобто передбачає виконання всіх вимог до оцінки «А»
5-7 балів	часткове засвоєння курсу, вміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал, виконання всіх вимог до оцінки «В/С», за наявності принципових помилок при викладенні засвоєного матеріалу або неповних висновків
1–4 бали	недостатнє висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене завдання виконане ним не повністю, тобто передбачає виконання всіх вимог до оцінки «D/E», а також, коли у студента виникають проблеми навіть з відтворенням основного матеріалу курсу
0 балів	здобувач вищої освіти не засвоїв матеріал, передбачений робочою програмою курсу
<i>Тестові завдання передбачають 20 питань</i>	

за кожну правильну відповідь надається 1 бал

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач вищої освіти на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Відповідно, *максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.*

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	
90–100	відмінно	
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Про державно-приватне партнерство: Закон України від від 01.07.2010 № 2404-VI (редакція від 10.06.2018, підстава 2189-19). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>
2. Про внесення змін до деяких законів України щодо усунення регуляторних бар'єрів для розвитку державно-приватного партнерства та стимулювання інвестицій в Україні: Закон України від 24.11.2015 № 817-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/817-19>
3. Аль-Бухарі М. Королівство Саудівська Аравія. Історія і досягнення: навч. посіб. Ташкент: Талком, 2011. 255 с.
4. Баранова В.В., Зелений О.П. Вейвлет когерентність як засіб дослідження ринку криптовалют // Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Вінниця, Вінницький національний технічний університет, 25.02.2022) // Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/fiip/fiip2022/paper/view/14742>
5. Булатова О.В., Ченкутов Ю.О. Сучасні інтеграційні процеси в світовому господарстві: монографія. Київ: Вид-во Кий, 2017. 370 с.
6. Власенко Т.Б., Карасова Т.А. Особливості міжнародних інтеграційних процесів і міжнародних організацій арабських країн Близького Сходу: навч. посіб. Київ: Право, 2016. 360 с.

7. Лук'яненко Д.Г. Глобальна економічна інтеграція: монографія. Київ: ТОВ «Національний підручник». 2014. 217 с.
8. Парахонський Б.О. Близький Схід: міжнародна безпека, регіональні відносини та перспективи: монографія: ПЦ «Фоліант», 2008. 500 с.
9. Примаков Е.М. Близький Схід на сцені і за лаштунками: Навч. посіб. Київ: Право, 2016. 340 с.
10. Степанова Н.В. Інтеграційні процеси в арабському світі: навч. посібник. Київ: Схід, 2016. 340 с.
11. Шергін С.О. Південно-Східна Азія та країни-члени АСЕАН у контексті національних інтересів України / С.О. Шергін // Геополітичні трансформації в Євразії: погляди з Києва і Сеула: [монографія]. – К.: Демід, 2008. – 400 с.
12. Syed Khalid Mustafa, M. Ayaz Ahmad, Valeria Baranova, Zhanna Deineko, Vyacheslav Lyashenko, Atif Abdulwahab A. Oyouni. Using wavelet analysis to assess the impact of COVID-19 on changes in the price of basic energy resources // International Journal of Emerging Trends in Engineering Research. – Volume 8. No. 7. – July 2020. – pp. 2907-2912. (*SCOPUS*)
13. Valeria Baranova, Olena Sergienko, Svitlana Stepurina, Vyacheslav Lyashenko. Price Environment for Gold and Silver in the Context of the Development of COVID-19 // Journal of Asian Multicultural Research for Economy and Management Study – Vol. 1 – No. 2, 2020 (page 025-032) // Режим доступу: <https://doi.org/10.47616/jamrems.v1i2.54>
14. Vyacheslav Lyashenko, Valeria Baranova, Tetyana Novikova. Comparative Assessment the Dynamics of Stock Indices in France, Germany, Italy and Great Britain // International Journal of Academic Accounting, Finance & Management Research – Vol.5 – Issues 11. – November – 2021, Pages: 1-7 // Режим доступу: <http://www.ijeais.org/ijaafmr/index.php/ijaafmr-5-11-2021/>

Допоміжна література

1. Баранова В.В. Фінансово-економічна безпека у забезпеченні економічної безпеки національного господарства // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». 2017. Вип.14. Ч. I. С. 206-209.
2. Бужимська К. Модернізація економіки: техно-логічно-структурний аспект / К. Бужимська // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2009. № 3. С. 214-217.
3. Вахітова Т.М. Економічна інтеграція країн мусульманського світу. Науковий вісник. 2015. № 3 (55). С. 96-101.
4. Воронов К.А. Глобальна світова система: еволюція, структура, перспективи. Світова економіка і міжнародні відносини. 2018. № 7. С. 10-19.
5. Глібов В.В., Ігошина Ж.Б. Концептуальна основа спроби об'єднання арабських держав. Науковий вісник Одеського державного економічного університету. 2016. № 10 (30). С. 143-149.

6. Костюніна Г.М. Інтеграційні процеси в Африці: історія і сучасний етап. Зовнішньоекономічний вісник. 2016. № 3. С. 34-48.
7. Левковець О. Модернізація економіки України: зміст, умови, ризики / О. Левковець // Бізнес Інформ. – 2011. – № 10. – С. 4-9.
8. Макаревич Д.А. Інтеграційні процеси в країнах РСАДПЗ. Управління економічними системами: науковий журнал. 2015. № 10 (82). С.8.
9. Максимова М.М. Економічна інтеграція: деякі питання методології. Світова економіка і міжнародні відносини. 2017. № 5. С. 140-156.
10. Ткаченко А.А. Проблеми модернізації арабського світу. Світова економіка і міжнародні відносини, 2010. № 4. С. 23.
11. Kosytsia, O., Kolesnikova, M., Kadala, V., Muzychuk, O., Baranova, V. Institution of whistleblowers: characteristic features and guarantees of protection // Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues. – 2019. – Vol.22. (Special Issue 2). – Issue 4. (*SCOPUS*)
12. Baranova, V (Baranova, Valeriia); Kulinich, T (Kulinich, Tetiana); Dutchak, O (Dutchak, Olena); Zvonar, V (Zvonar, Viktor); Denyshchenko, L (Denyshchenko, Liudmyla). Development of corporate social responsibility in business as a factor of fiscal decentralization // Journal of Eastern European and Central Asian Research, 2021. Volume: 8, Issue: 3, Pages: 411-424. // Режим доступу: <https://doi.org/10.15549/jeccar.v8i3.760> (*SCOPUS*) (*WEB OF SCIENCE*)
13. Olena Sergienko, Valeria Baranova, Natalia Yakimenko-Tereschenko, Nataliia Volosnikova. Modeling the emotional intelligence impact on decision-making in problem situations // Global Scientific Trends: Economics and Public Administration. Volume 2/2021. pp.12-32 // Режим доступу: <https://doi.org/10.31110/2789-6536/2021-2/002>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.worldbank.org – офіційний сайт Світового Банку
2. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт Міністерства закордонних справ України
3. www.wto.org – офіційний сайт Світової організації торгівлі
4. www.un.org – офіційний сайт Організації об'єднаних націй (ООН)
5. www.me.gov.ua – офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України
6. www.nbu.gov.ua – офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
7. Українська асоціація китаєзнавців (ресурси з історії Китаю) // <http://sinologist.com.ua/uk>.
8. Державний комітет статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua/>

9. Торговельно-економічні відносини: стан та перспективи / Посольство України в Королівстві Таїланд – <http://www.mfa.gov.ua/thailand/ua/publication/print/13083/htm>
10. Асоціація держав Південно-Східної Азії – <http://www.asean.org/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непоборної сили

(в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/розпоряджень Ректора/Проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Zoom / Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Модернізаційні процеси в економіці країн Азії та Африки», режим доступу <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4358>